

Ordenança d'Accessibilitat en el Medi Urbà del municipi de València

Aprovació definitiva: Ple del 27 d'octubre de 2006
Publicació en el BOP: 23 de novembre de 2006

Exposició de motius

I

“Els poders públics han de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguen reals i efectives; remoure els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social” (article 9.2 de la Constitució Espanyola, en relació amb els articles 10, 14 i 49 de la Constitució).

En este precepte constitucional es condensa de forma clara i directa l'objectiu subjacent de tota l'activitat pública realitzada entorn de la consecució d'un àmbit lliure de barreres per a tots els ciutadans, en pro d'una garantia real i efectiva d'una digna qualitat de vida per a tots. Així s'enuncia en el Preàmbul i es desenvolupa després en el Títol Primer de la nostra Carta Magna, ambdós constitutius de la seua part dogmàtica, amb la importància nuclear que això comporta.

A partir d'eixe moment ha sigut gran l'esforç de les distintes administracions públiques, des de les distintes perspectives, per crear les condicions propícies per al desenvolupament de les garanties suplementàries que les persones amb discapacitat precisen per a la seua plena participació en situació d'igualtat a la resta dels ciutadans en la vida econòmica, social i cultural del país.

Així, des del punt de vista normatiu, ja el 23 de març de 1982 es va aprovar per les Corts Generals la Llei 13/82 d'Integració Social de Minusvàlids (LISMI), important marc legislatiu que s'ha vist complementat recentment per la Llei 53/2003 de 2 de desembre d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat. Apareixen ací dos conceptes claus entorn dels quals giren les actuals reformes en la matèria: el model de vida independent, que defén una participació més activa d'estes persones en la comunitat, i l'accessibilitat universal, com a condició que han de complir els entorns, productes i servicis perquè siguen comprensibles, utilitzables i practicables per totes les persones.

En esta mateixa línia la Unió Europea, en desplegament de l'article 13 del seu Tractat Constitutiu, ha adoptat una sèrie de directives, com la 2000/78/CE i la 2002/73/CE, que afavorixen bàsicament la igualtat de tracte per a tots.

Per la seua banda, la Generalitat Valenciana, en virtut de les distintes competències assumides de l'article 148.1 de la Constitució Espanyola, va procedir al desenvolupament normatiu corresponent, i va aprovar, entre altres, les Lleis 5/97 de 25 de juny, que regula el Sistema de Servicis Socials, i sobretot, la Llei 1/98 d'Accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació, desenvolupada pel Decret 39/2004 de 5 de març, d'Accessibilitat en l'edificació de pública concurrència i en el Medi Urbà. Per a concretar estes disposicions es van aprovar, tres mesos després, les ordes de 25 de maig de 2004 de la Conselleria d'Infraestructures i Transport, per la qual es desenvolupa el decret en matèria d'accessibilitat en l'edificació de pública concurrència, i la de 9 de juny de 2004, de la Conselleria de Territori i Habitatge, per la qual es desenvolupa el decret en matèria d'accessibilitat en el medi urbà.

L'Administració Local, com a administració més pròxima al ciutadà, fa efectiva la seua competència municipal en la matèria amb l'aprovació de la present ordenança, reguladora de l'Accessibilitat en el Medi Urbà del municipi de València, que es basa en el que estableixen els articles 2 i 25 de la Llei 7/85 de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local, relatius a les competències municipals, en relació amb la previsió constitucional referent a l'autonomia local de l'article 140 de la Constitució Espanyola.

Es complix, així mateix, a la previsió d'accessibilitat del ciutadà en l'entorn urbà dels articles 6.1 i 8.2 de la Llei 4/2004 de 30 de juny, de la Generalitat Valenciana, d'Ordenació del Territori i Protecció del Paisatge.

L'Ajuntament de València, d'acord amb la potestat reglamentària que li és pròpia en virtut de l'article 4 de la Llei 7/85, i conscient dels continus canvis operats en la societat, que fan insuficients les previsions legals quant a la seua operativitat pràctica, en un camp tan important com el que ens ocupa, estima necessària l'aprovació de les concretes condicions que afavorisquen de fet, en la ciutat de València, els efectius drets de les persones amb discapacitat que hi residixen.

Constituïx una actuació prioritària per a l'Ajuntament de València tot comportament que afavorisca la integració i ajuda de les persones que patixen alguna discapacitat. L'objectiu fonamental és garantir als seus ciutadans el ple desenvolupament dels drets que els són propis, amb major afany, si és possible, tenint en compte la necessitat de garanties suplementàries per a aconseguir-ho per part de les persones amb discapacitat, circumstància que atorga un lloc d'especial rellevància entre els interessos municipals, a la supressió de barreres en pro d'un entorn que faça possible la seua total integració social. Al mateix temps, i en conseqüència, es fa més lliure i segur per a tots l'ús del nostre medi urbà.

Este objectiu es plasmarà, entre altres mesures, en l'aprovació de dos normes municipals diferenciades pel seu contingut: la primera versa sobre la supressió de barreres físiques en el disseny i execució de les vies, espais lliures i mobiliari urbà, mentre que la segona ho farà sobre l'accessibilitat en edificis preexistents de pública concurrència.

II

La present ordenança s'estructura en cinc títols, una disposició addicional i una disposició final, tot això en el marc de la normativa estatal i seguint l'estructura de la normativa autonòmica aplicable en la matèria.

En el títol preliminar s'arreglen disposicions de caràcter general referents a l'objecte i àmbit d'aplicació, així com conceptes i nivells d'accessibilitat.

El títol primer regula els itineraris de vianants, element fonamental en l'accessibilitat en el medi urbà, i estableix la banda lliure de vianants i els requisits a complir per als diferents nivells d'accessibilitat.

El títol segon conté els requisits que han de reunir els diferents elements d'urbanització del medi urbà, entenent per tals tots aquells que materialitzen les indicacions del planejament urbanístic.

El títol tercer, per la seua banda es referix als objectes existents en les vies i espais lliures públics, i establix les condicions que tant de forma genèrica com específica, ha de complir cada un d'estos.

El títol quart, “Protecció i senyalització d'obres a la via pública”, conté les previsions necessàries per a evitar situacions de perill ocasionades per la realització d'obres a la via pública. Finalment, el títol cinqué regula les condicions que hauran de reunir els autobusos urbans i parades d'autobús per a ser accessibles.

TÍTOL PRELIMINAR

Article 1. Objecte

La present norma té com a objecte l'establiment de criteris bàsics per a la supressió de barreres físiques en el disseny i execució de les vies, espais lliures i mobiliari urbà, així com els mitjans de transport i les instal·lacions complementàries dels llocs públics, per a aconseguir l'accessibilitat i eliminació de barreres a les persones afectades per qualsevol tipus de limitació –permanent o transitòria– al mateix temps que es millora la seua general utilització.

Article 2. Àmbit d'aplicació

Allò que s'ha establert per la present norma s'aplicarà en tots els plans urbanístics i projectes d'obra que es redacten i executen en el terme municipal de València. En concret, s'aplicarà a:

- a) Plans i projectes que s'aproven a partir de la data d'entrada en vigor d'esta ordenança, en tot allò referent a recorreguts urbans d'ús general, i de manera especial, en aquells que s'establisquen per al trànsit específic del col·lectiu de ciutadans amb discapacitat.
- b) Mobiliari urbà que s'instal·le, repose o reforme substancialment a l'entrada en vigor d'esta ordenança: semàfors, senyalitzacions, cabines telefòniques i d'informació, papereres, bancs, tendals, marquesines, fonts públiques, quioscos, vetladors i qualssevol altres de naturalesa anàloga.
- c) Elements de protecció i senyalització d'obres a la via pública, per mitjà de mesures estables i prou il·luminades, acords amb cada situació particularitzada.

Article 3. Definicions

1. Persona amb discapacitat és aquella que posseïx mobilitat reduïda o limitació sensorial i que correspon a la situació següent:

- a) Persona amb mobilitat reduïda és aquella que té limitada la seua capacitat de desplaçament, d'accés o utilització plena dels espais, instal·lacions, edificis i servicis.
- b) Persona amb limitació sensorial és aquella que, temporal o permanentment, té limitada la seua capacitat de relacionar-se sensorialment amb el medi.

2. Accessibilitat és la característica del medi –ja siga urbanisme, edificació, transport o sistemes de comunicació–, que permet a les persones, independentment de les seues condicions físiques o sensorials, l'accés i utilització dels espais, instal·lacions, edificacions i servicis.

3. Barrera física és qualsevol impediment, trava o obstacle que no permet la lliure utilització i gaudi en condicions de seguretat dels espais, instal·lacions, edificacions, servicis i sistemes de comunicació.

Les barreres es classifiquen en:

- a) Barreres urbanístiques. Són els impediments enfront de les distintes classes i graus de discapacitat que presenta l'espai lliure d'edificació, de domini públic o privat, els seus elements d'urbanització i el seu mobiliari urbà.
- b) Barreres arquitectòniques. Són les que es troben a l'interior dels edificis.
- c) Barreres de transport. Són les que es troben en dits mitjans i les seues instal·lacions complementàries.

4. Ajuda tècnica és qualsevol mitjà, instrument o sistema, especialment fabricat o disponible en el mercat, utilitzat per una persona amb discapacitat per a previndre, compensar, mitigar o neutralitzar la seua mobilitat reduïda o limitació sensorial.

Article 4. Nivells d'accessibilitat

Els espais, instal·lacions, edificacions i servicis es qualificaran, d'acord amb el seu nivell d'accessibilitat, en:

1. Nivell adaptat. Quan l'espai, instal·lació, edificació o servici s'ajusta als requisits funcionals i dimensionals que garantisquen la seua utilització autònoma i còmoda per les persones amb discapacitat.

2. Nivell practicable. Si, per les seues característiques, inclús sense ajustar-se a tots els requisits que ho fan adaptat, permet la seua utilització autònoma per persones amb discapacitat.

3. Nivell convertible. Quan per mitjà de modificacions que no afecten la seua configuració essencial pugua transformar-se, com a mínim, en practicable.

La finalitat d'esta classificació consistix a aconseguir compensar les dificultats quan les solucions d'accessibilitat generals fracassen o són insuficients.

Article 5. Disposicions generals

5.1. Nivells d'accessibilitat exigibles als distintes projectes:

- a) S'exigirà que tots els projectes de nova planta aconseguixen el nivell adaptat.
- b) Els projectes i obres de reforma d'espais urbans consolidats s'ajustaran al nivell adaptat en tots aquells elements en què resulte tècnicament possible, i en els restants, al nivell practicable.
- c) En el cas d'adaptació de la urbanització existent a les condicions establides en esta norma, pot ocórrer que les característiques de l'entorn consolidat obliguen a prendre solucions forçades que no complisquen estrictament el que estableix l'articulat de l'ordenança. En estos casos es definirà la solució

proposada de forma particularitzada i es justificarà motivadament, sotmetent-se a l'aprovació de l'Administració municipal.

5.2. Per a obtenir l'accessibilitat al medi físic, els sistemes que s'establisquen han de respectar els requisits següents:

1. Ús comú per a tots els usuaris. Els sistemes seran universals i adequats per a totes les persones, no es tindrà en compte la proliferació de solucions que suposen una barrera per a altres usuaris. Seran sistemes compatibles, senzills i segurs per a tots els usuaris.

2. Informació per a tots els usuaris. Els espais, servicis i instal·lacions, en els casos d'ús públic, han de subministrar la informació necessària i suficient per a facilitar la seua utilització adequada amb les mínimes molèsties per als usuaris.

3. Estaran degudament senyalitzats per mitjà de símbols adequats, els quals seran d'obligada instal·lació en llocs d'ús públic on s'haja obtingut un nivell adaptat d'accessibilitat. En concret, se senyalitzaran permanentment:

- a) Itineraris de vianants accessibles, quan hi haja altres d'alternatius no accessibles.
- b) Places d'estacionament accessibles.
- c) Els servicis higiènic accessibles.
- d) Els elements de mobiliari urbà accessibles que pel seu ús o destí precisen senyalització.

TÍTOL I

ITINERARIS DE VIANANTS

Article 6. Itineraris de vianants

1. S'entén per itinerari de vianants l'àmbit o espai de pas destinat al trànsit de vianants o trànsit mixt de vianants i vehicles, el recorregut del qual permet accedir als espais d'ús públic i edificacions de l'entorn.

Banda lliure de vianants és la part de l'itinerari de vianants, lliure d'obstacles, d'ixents i de mobiliari urbà. En les voreres, la dita banda lliure de vianants s'ubicarà junt amb la línia de façana, o zona oposada al rastell, amb l'ample mínim indicat en els apartats següents.

Els itineraris de vianants han de complir els requisits que s'establixen a continuació.

2. Per a qualsevol nivell d'accessibilitat:

a) No haurà d'haver-hi escalons aïllats ni qualsevol altra interrupció brusca de l'itinerari. Els desnivells constituïts per un únic escaló hauran de ser substituïts per una rampa que complisca els requisits de l'article 12. En tot cas, les xicotetes diferències seran absorbides al llarg del recorregut. En cas d'existir escales hauran de complir els requisits de l'article 11.

b) No s'admetran vols o ixents de les façanes de les edificacions quan es projecten més de 0,10 metres sobre l'itinerari i estiguen situats a menys de 2,20 metres d'altura i, en tot cas, si la seua projecció és menor de 0,10 metres, quan puguen suposar perill per la seua forma o ubicació per als vianants. En tot cas, tot això sense perjudici de l'aplicació del que disposen les NNUU del PGOU i qualssevol altres normes i ordenances municipals.

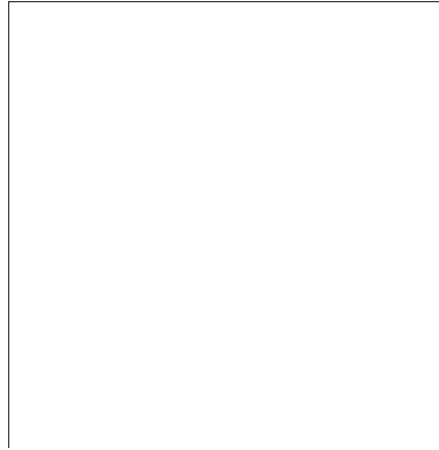

Figura 1. Vols o ixents de les edificacions.

3. Per a nivell adaptat.

- a) Hauran de tindre una banda lliure de vianants mínima d'1,50 metres d'ample i una altura de 3 metres lliures d'obstacles, incloent els ocasionals o eventuais.
- b) L'amplària de la banda lliure de vianants en els canvis de direcció ha de permetre inscriure un cercle d'1,50 metres de diàmetre.
- c) El pendent longitudinal en tot el recorregut no haurà de superar el 6%, i la transversal haurà de ser igual o menor al 2%. Si supera el 6% serà rampa.

4. Per a nivell practicable.

- a) Hauran de tindre una banda lliure de vianants mínima d'1,20 metres d'ample i una altura de 2,20 metres lliures d'obstacles, incloent els ocasionals o eventuais.
- b) L'amplària de la banda lliure de vianants en els canvis de direcció ha de permetre inscriure un cercle d'1,20 metres de diàmetre.
- c) El pendent longitudinal en tot el recorregut no haurà de superar el 6% i la transversal haurà de ser igual o menor al 2%. Donada l'orografia del terme municipal de València, s'admetrà, de forma excepcional, el pendent transversal màxim del 3% per a la correcta evacuació de l'aigua de pluja.

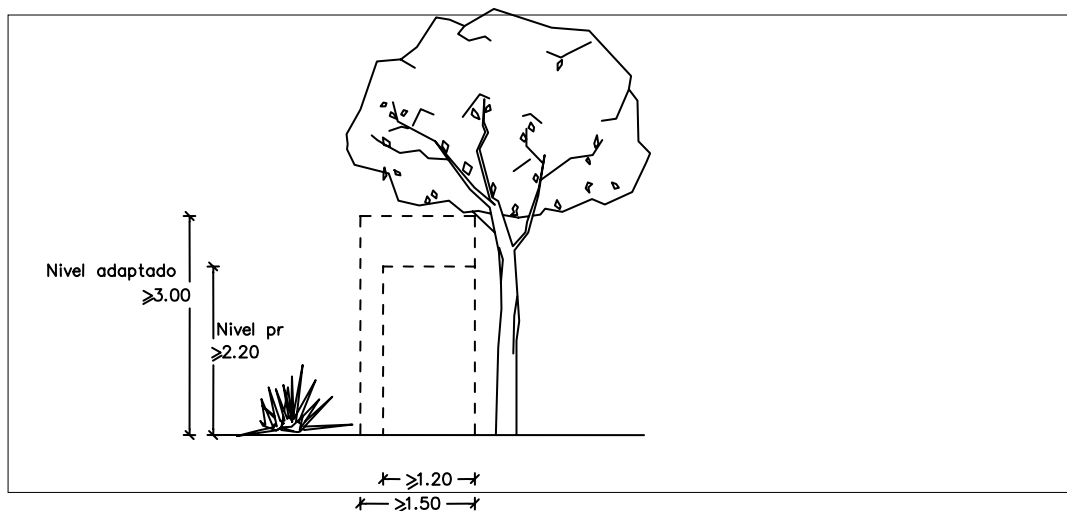

Figura 2. Banda lliure de vianants.

TÍTOL II

ELEMENTS D'URBANITZACIÓ

Article 7. Elements d'urbanització

Són elements d'urbanització tots aquells que componen les obres d'urbanització; s'entenen com a tals les referents a viari, pavimentació, sanejament, clavegueram, distribució d'energia elèctrica, enllumenat públic, abastiment i distribució d'aigua per a jardineria, així com totes aquelles que, en general, materialitzen les indicacions del planejament urbanístic.

Article 8. Rastells

En itineraris adaptats, l'altura dels rastells de les voreres es recomana menor o igual a 0,15 metres, excepte en les plataformes d'accés a transport públic que s'ajustarà als requisits dels mitjans de transport.

Article 9. Guals

1. Als efectes d'esta ordenança, es consideraran guals les superfícies inclinades destinades a facilitar la comunicació entre els plànols situats a distint nivell.
2. Es considera gual de vianants aquell d'ús exclusiu per a vianants. El gual de pas de vianants haurà de complir els requisits següents:
 - a) El gual no haurà d'envair la banda lliure de vianants, excepte quan es tracte de voreres estretes i el gual es realitze rebaixant tot l'ample de la vorera en sentit longitudinal.

- b) Els guals hauran de tindre la mateixa amplària que el pas de vianants i en qualsevol cas l'amplària mínima de pas ha de ser de 2,00 metres; per amplària de pas d'un gual s'entén la corresponent a la de l'encontre enrasat de la rampa del gual amb la calçada.
- c) La continuïtat entre la vorera i la calçada, a través del gual, es realitzarà sense cap tipus de ressalt, i el pas haurà d'estar expedit, és a dir, sense cap obstacle.
- d) S'haurà d'evitar que es produïsquen entollades d'aigua en els guals.
- e) Es dissenyaran de manera que els nivells a comunicar s'enllacen per un o diversos plànols inclinats, el pendent del qual siga, com a màxim, del 6%. En cas que el gual estiga format per diversos plànols inclinats, tots tindran el mateix pendent.
- f) La textura del paviment del gual deu clarament contrastar, tàctil i visualment, amb la de la resta de la vorera.
- g) Els guals es detectaran tàctilment per mitjà d'una franja de paviment de les característiques indicades en l'article 18.f).
- h) En els guals d'enllaç d'itinerari de vianants amb zones d'aparcament o quan constituïsquen accés a elements de mobiliari urbà, l'amplària mínima serà d'1,50 metres.

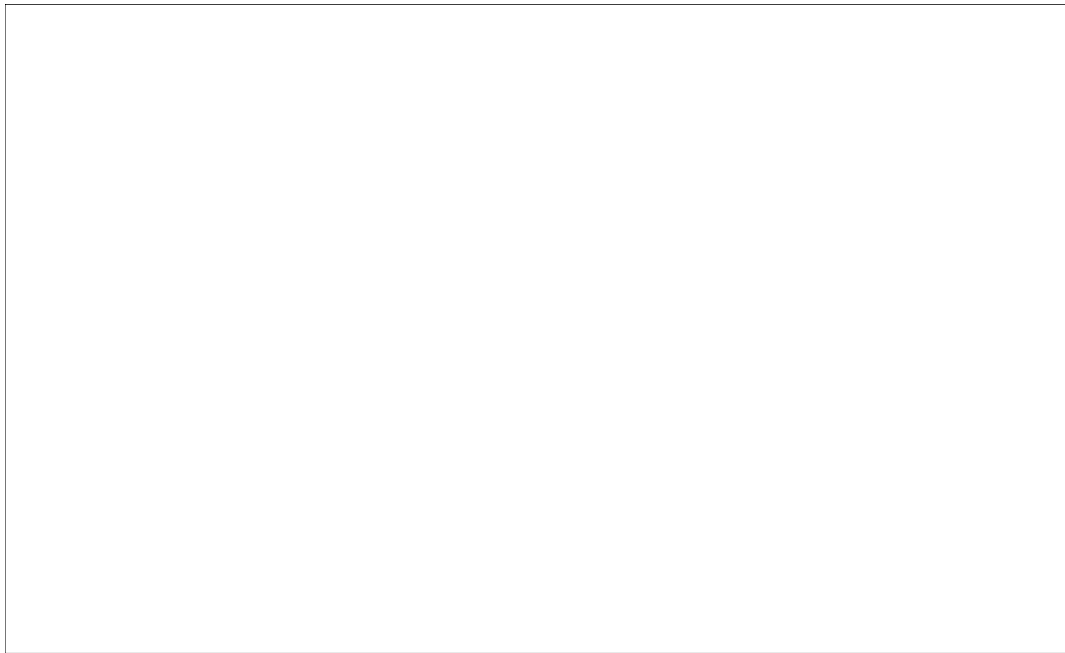

Figura 3. Guals de vianants.

3. Es considera gual per a vehicles la zona de vorera per la qual es permet el pas de vehicles des d'aparcaments o garatges a la calçada. El gual per a vehicles haurà de complir els requisits següents:

- a) Els guals destinats a l'entrada i eixida de vehicles es dissenyaran de manera que no envaïsquen la banda lliure de vianants i mantinguem alineada en tot el seu perímetre l'encintat de voreres. També han de permetre en casos extrems el rastell montable.
- b) El rastell serà de 4 cm de pinto, bisell vist. El desenvolupament màxim de la rampa d'accés serà de 120 cm, sense la banda lliure de vianants.
- c) Quan l'ample de vorera ho permet, i sense perjudi de l'estricta compliment del paràgraf anterior, es podrà adoptar la disposició corresponent al gual descrit en article 9.2 sense la banda lliure de vianants.

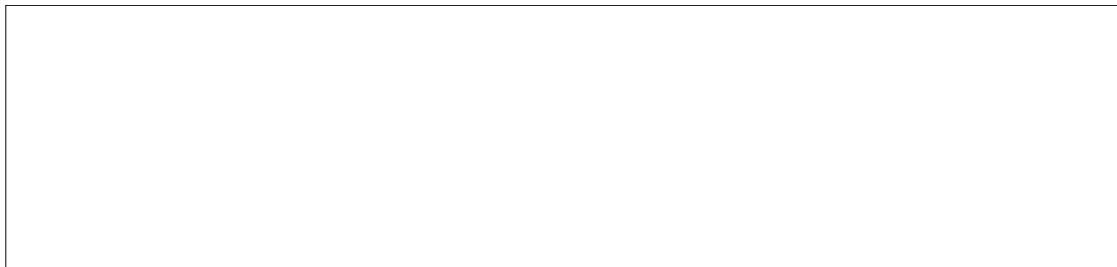

Figura 4. Guals per a vehicles.

Article 10. Passos de vianants

1. Els passos de vianants en calçada dins d'un itinerari han de complir els requisits següents:

- a) Quan el pas, per longitud, es realitzi en dos temps amb parada intermèdia, l'illot tindrà una longitud mínima d'1,80 metres i una amplària igual a la del pas de vianants. El seu paviment necessàriament estarà anivellat amb el de la calçada quan la longitud de l'illot no supere 5,00 metres. La textura d'este paviment coincidirà amb la dels guals de vianants.
- b) Es disposaran els elements necessaris per a senyalitzar i protegir l'illot del trànsit de vehicles.

- c) Els guals se situaran sempre enfrontats i perpendicularment a la calçada, excepte justificació raonada. Se senyalitzarà la seua posició sobre la calçada per mitjà de bandes reflectores (pas zebra).

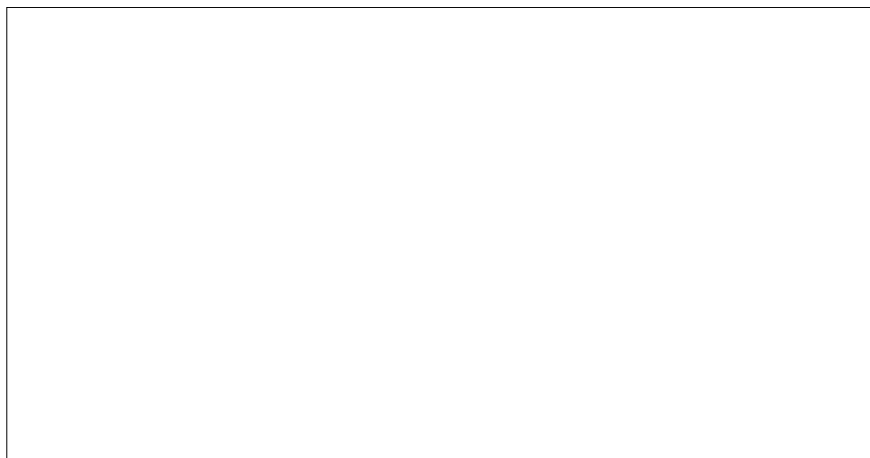

Figura.5. Pas de vianants en calçada.

2. Els passos de vianants elevats i subterranis dins d'un itinerari de vianants hauran de complir els requisits següents:

- a) Els passos de vianants elevats i subterranis es construiran obligatòriament amb la complementació d'escapes amb rampes o ascensors. Estos elements de comunicació vertical han de complir les especificacions dels capítols relatius a escapes, rampes i ascensors.
- b) L'amplària de pas lliure d'obstacles serà com a mínim d'1,80 metres en els passos de vianants elevats i de 2,40 metres com a mínim en els passos subterranis.
- c) L'altura lliure en pas subterranis serà com a mínim de 3,00 metres.
- d) S'ha de resoldre el vessament de l'aigua per evitar les possibles entollades.
- e) Els passos subterranis disposaran de mitjans que garantisquen permanentment la seua il·luminació.

Article 11. Escapes

El disseny i traçat de les escapes que formen part de l'itinerari de vianants haurà de complir els requisits següents:

- a) Les escapes hauran d'anar acompanyades de rampes que complisquen les especificacions de l'article 12, o un sistema alternatiu.
- b) Les escapes tindran una amplària lliure mínima d'1,50 metres, seran preferiblement de directriu recta, no comptaran amb bossell ni se solaparan i els escalons compliran la

condició següent: $0,62 \text{ metres} \leq (2 \cdot ch + h) = 0,64 \text{ metres}$; així doncs, ch i h són les dimensions en metres de la contrapetja i l'empremta de l'escaló, respectivament. La dimensió de la contrapetja podrà oscil·lar entre 0,16 metres i 0,175 metres. En cas que la seua directriu siga corba, haurà de tindre una dimensió mínima d'empremta de 0,30 metres, comptada a 0,40 metres de la cara interior.

- c) Les escalinates compliran la condició següent: longitud de l'altiplà = $n \cdot 0,63 + 0,29$ (metres), així doncs, n és un nombre enter igual o menor a 3. La dimensió de la contrapetja podrà oscil·lar entre 0,16 metres i 0,175 metres.
- d) No es permetran els replanells en angle on no es puga inscriure un cercle de diàmetre mínim d'1,50 metres, així com tampoc els replanells partits ni les escales compensades.
- e) El nombre d'escalons seguits haurà de ser com a màxim de 10 unitats.
- f) Els replanells hauran de tindre una dimensió mínima en el sentit de la marxa d'1,50 metres.
- g) Les escales es dotaran de passamans a un costat i a l'altre. Estos s'han de situar a una altura compresa entre 0,90 metres i 1,05 metres mesurats en els replanells i en l'aresta de l'escaló; és aconsellable col·locar un segon passamans a una altura entre 0,70 metres i 0,75 metres. Els passamans seran continus al llarg de tota l'escala, sense interrompre's els replanells i es prolongaran 0,30 metres en ambdós extrems en horitzontal, sense envair l'espai de circulació, es remataran cap avall o es prolongaran fins al sòl.
- h) Els passamans tindran un disseny anatòmic que s'adapte a la mà. La seua secció serà igual o funcionalment equivalent a la d'un tub de secció circular de 4 a 5 centímetres de diàmetre, sense elements que interrompen el lliscament continu de la mà i separats de 4,5 a 6,5 centímetres dels paraments verticals. És convenient que contrasten visualment amb l'entorn.
- i) En escales de més de 5 metres d'amplària es dotarà, a més dels passamans a un costat i a l'altre, d'un passamans central, d'acord amb les prescripcions anteriorment indicades.

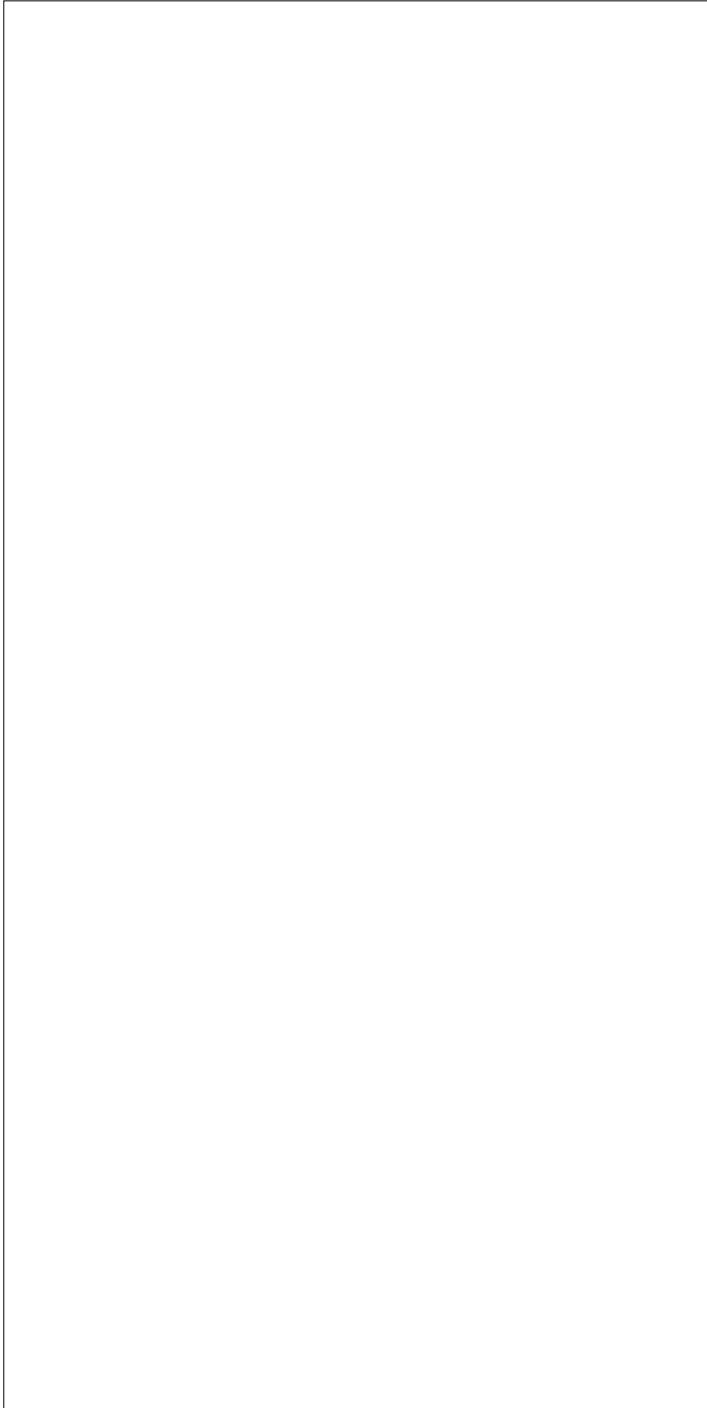

Figura 6. Escales

- j) En l'embarcament de l'escala s'haurà de situar una franja d'1,20 metres d'ample amb un paviment senyalització d'estria.
- k) Els espais existents baix les escales hauran d'estar protegits sempre que el gàlib siga inferior a 2,20 metres.
- l) Es prohibixen les escales sense tapa.

l) El paviment de les escales complirà amb les especificacions de l'article 18.

Article 12. Rampes

El disseny i traçat de les rampes en l'exterior hauran de complir els requisits següents:

- a) En itineraris adaptats, la seua amplària lliure mínima serà d'1,80 metres i en practicables d'1,20 metres; preferiblement aniran acompanyades d'una escala alternativa.
- b) No es consideraran rampes, als efectes de les estipulacions d'este article, les superfícies amb un pendent inferior al 6%. En itineraris adaptats, el pendent màxim de les rampes serà del 6% i en itineraris practicables del 8%.
- c) El pendent màxim transversal serà de l'1,5%.
- d) La longitud de cada tram de rampa mesurada en projecció horitzontal serà com a màxim de 9 metres; els trams s'uniran entre si per mitjà de replanells d'amplària igual a la de la rampa i profunditat mínima d'1,50 metres.
- e) En els canvis de direcció i en la unió de trams de diferent pendent es col·locaran també replanells.
- f) En les rampes seran obligatoris els passamans, que s'han de situar un a una altura compresa entre 0,90 m i 1,05 m, i un altre a una altura entre 0,70 m i 0,75 m mesurats en els replanells. Seran continus, sense interrupció en els altiplans intermedis.
- g) Els passamans tindran un disseny anatòmic que s'adapte a la mà. La seua secció serà igual o funcionalment equivalent a la d'un tub de secció circular de 4 a 5 centímetres de diàmetre, sense elements que interrompen el lliscament continu de la mà i separats de 4,5 a 6 centímetres dels paraments verticals. Els passamans es prolongaran 0,30 metres al principi i al final de la rampa, sense envair un espai de circulació de vianants, es remataran cap avall o es prolongaran fins al sòl.
- h) Quan entre la rampa i la zona adjacent existisca un desnivell igual o superior a 0,20 metres, es disposarà d'un sòcol ressaltat a tota la llargària dels seus laterals. La dimensió mínima del sòcol serà de 0,10 metres des de la rasant de la rampa i des del límit horitzontal del pas lliure normalitzat.
- i) El paviment complirà els requisits de l'article 18. En l'embarcament i desembarcament de la rampa es disposarà d'una franja de paviment senyalització d'1,20 metres d'ample, de les característiques indicades en l'article 18.h).
- j) En rampes de longitud menor de 3 metres no és obligatòria la col·locació de passamans.

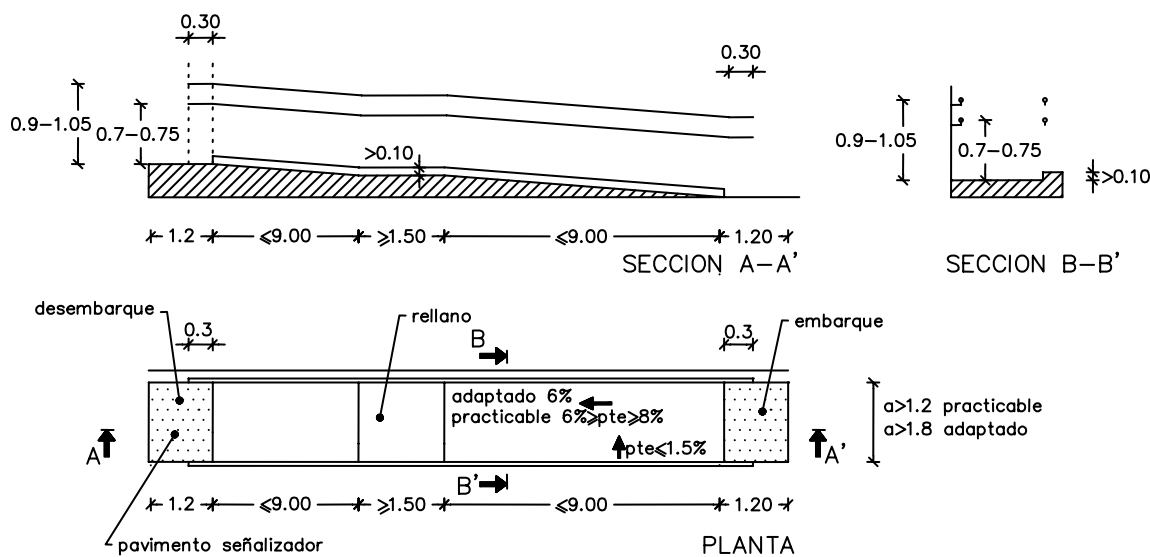

Figura 7. Rampes.

Article 13. Ascensors

Els ascensors en exteriors hauran de complir els requisits següents:

- La cabina dels ascensors tindrà unes dimensions interiors mínimes d'1,10 metres d'amplada per 1,40 metres de profunditat. En cas que l'eixida de l'ascensor es realitzi per un lateral, dins de la cabina es podrà inscriure un cercle d'1,50 metres de diàmetre.
- L'ascensor disposarà de passamans a una altura entre 0,90 metres i 0,95 metres. Els passamans de la cabina tindran un disseny anatòmic perquè s'adaptin a la mà, amb una secció igual o funcionalment equivalent a la d'un tub redó amb un diàmetre entre 4 i 5 centímetres, sense elements que interrompen el lliscament continu de la mà, i separat entre 4,5 i 6 centímetres dels paràmetres verticals.
- La botonera de la cabina s'haurà de col·locar horitzontalment, en un lateral de la porta d'embarcament, a una altura compresa entre 0,90 metres i 1,00 metres respecte al sòl, i a una distància mínima de 0,40 metres de qualsevol cantó. La seua disposició permetrà un maneig còmode per a una persona en peu.
- Els botons hauran de tindre una dimensió mínima de 2 centímetres de diàmetre, comptaran amb il·luminació interior, contrastaran visualment i hauran de tindre la numeració en Braille i relleu.
- Els botons del replanell s'hauran de col·locar a una altura compresa entre 0,90 metres i 1,00 metre respecte al sòl i tindran les mateixes característiques que els de l'interior de la cabina. Els indicadors de parada i alarma estaran diferenciats de la resta. A més, hauran de romandre encesos fins a l'arribada de l'ascensor i s'inclouran fletxes indicatives del sentit de pujada o baixada. Si hi ha paret transversal al frontal de l'ascensor, la botonera estarà separada com a mínim 0,40 metres d'aquella.

- f) L'equip de comunicació bidireccional –previst en l'apartat 4.5 de l'annex I del Reial Decret 1314/1997, d'1 agost, pel qual es dicten les disposicions d'aplicació a la directiva del Parlament Europeu i del Consell 95/16/CE sobre ascensors–, possibilitarà el seu ús per persones amb discapacitats visuals i/o auditives.
- g) Les portes de la cabina i del recinte hauran de ser automàtiques, d'una amplària mínima de buit de 0,80 metres i davant d'estes es podrà inscriure un cercle lliure d'obstacles d'un diàmetre d'1,50 metres.
- h) Les portes, tant de la cabina com del replanell, disposaran d'una superfície transparent almenys de 0,10 metres d'ample per 1,40 metres d'alt, situades a l'altura de 0,40 metres del sòl. Estes superfícies estaran solapades, de manera que coincidisca la projecció vertical dels seus eixos per a facilitar la comunicació visual entre l'interior i l'exterior de la cabina. Quan per motius de disseny s'adopten formes que no coincidisquen amb el rectangle descrit, la superfície total transparent no serà inferior a 0,14 m².
- i) Al costat de la porta de l'ascensor i en cada planta haurà d'existir un número en relleu contrastat i en Braille que identifique la planta, amb una dimensió mínima de 0,10 x 0,10 metres i a una altura d'1,40 metres des del sòl.
- j) Disposaran de tancaments de portes equipats amb cèl·lules fotoelèctriques que cobrisquen totalment l'accés, ubicades en els muntants o en la part superior de cortina, junt amb un sistema visual i auditiu que incloga la maniobra i posició de l'ascensor, així com una veu en *off* per a cecs.
- k) El paviment complirà els requisits de l'article 16.

Figura 8. Ascensors.

Article 14. Aparells elevadors especials

1. Plataformes elevadores.

- a) En les zones d'embarcament i desembarcament, es disposarà d'un espai lliure horitzontal on es puga inscriure un cercle d'1,50 metres de diàmetre, connectats a un itinerari de, com a mínim, nivell practicable.
- b) L'equip ha de permetre l'accés autònom a usuaris de cadires de rodes. En cas que dispose de mecanismes abatibles d'accés, estes no superaran el pendent del 15%.
- c) La plataforma amb una dimensió en planta no menor d'1,20 metres x 0,80 metres, estarà dotada de paviment antilliscant i barres de protecció que impedisquen la caiguda de l'usuari. Tindrà una capacitat de càrrega mínima de 250 kg. Es disposaran dispositius antitenalles i antiesclafada davall la plataforma.
- d) Els comandaments s'ubicaran a una altura compresa entre 0,90 metres i 1,00 metres. Es disposaran estacions de crida i reenviament en cada planta.

2. Plataformes salvaescales.

- a) En les zones d'embarcament i desembarcament, es disposarà d'un espai lliure horitzontal on es puga inscriure un cercle d'1,50 metres de diàmetre, connectats a un itinerari practicable.
- b) L'equip ha de permetre l'accés autònom a usuaris de cadires de rodes. En cas que dispose de mecanismes abatibles d'accés, estes no superaren el pendent del 15%.
- c) La plataforma amb una dimensió en planta no menor d'1,20 metres x 0,80 metres, estarà dotada de paviment d'antilliscament i barres de protecció que impedisquen la caiguda de l'usuari. Tindrà una capacitat de càrrega mínima de 250 kg.
- d) El rail sobre el qual es trasllada la plataforma tindrà un pendent màxima de 40°, estarà fermament ancorat i protegit de possibles contactes indirectes. L'escala per la qual es desplaça la plataforma tindrà un ample igual o major a 120 cm.
- e) Els comandaments s'ubicaran a una altura compresa entre 0,90 metres i 1,00 metre. Es disposaran estacions de crida i reenviament en cada planta.

Article 15. Aparcaments

1. En les zones d'estacionament públic de vehicles lleugers, siguen de superfície o subterrànies, en vies o espais públics o privats, es reservaran permanentment i tan prop com siga possible dels accessos de vianants, places degudament senyalitzades per a vehicles que transporten persones amb discapacitat. Els accessos de vianants a les dites places compliran les especificacions requerides per a ser accessibles; així doncs, tots els aparcaments subterranis comptaran amb ascensor de les característiques especificades en l'article 13.

2. La localització de les places estarà el més prop possible de les zones de circulació i dels edificis d'interés públic.

3. El nombre de places reservades serà, almenys, d'una per cada 40 o fracció en aparcaments de fins a 280 vehicles; es reservarà una nova planta per cada 100 o fracció en què se sobrepassa esta previsió.

4. Les especificacions tècniques de disseny i traçat de les places reservades en zones urbanes compliran els requisits següents:

- a) L'accés a les places ha de realitzar-se per mitjà d'un itinerari de vianants adaptat o practicable, segons li corresponga, independent de l'itinerari del vehicle.
- b) Estaran senyalitzades amb el símbol internacional d'accessibilitat en el sòl i un senyal vertical en un lloc visible amb la prohibició d'aparcar-hi vehicles de persones que no es troben en situació de mobilitat reduïda.
- c) Les dimensions mínimes de les places organitzades en bateria seran de 5,00 x 3,60 metres. Les places organitzades en línia seran de 5,00 x 2,20 metres.
- d) Els estacionaments en bateria hauran de tindre un espai d'aproximació al vehicle, que pot ser compartit amb una altra plaça, d'1,50 metres d'ample. L'espai d'acostament estarà comunicat amb la vorera, i la diferència de nivell entre les superfícies d'aparcament i d'acerat se salvaran per un gual que complisca les especificacions de l'article 9.2.h.

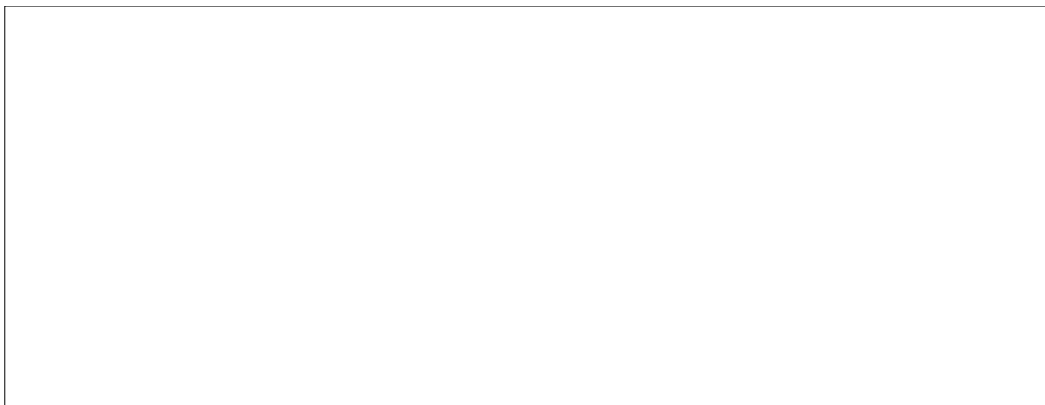

Figura 9. Estacionament en bateria.

Article 16. Serveis públics

En els serveis higiènics que es disposen en annexos a les vies públiques o en parcs i jardins, almenys una de les cabines per a cada sexe haurà de complir els requisits següents:

- a) Les portes han de tindre una amplària mínima de 0,80 metres i han d'obrir-se cap a l'exterior.

- b) Ha d'haver-hi un espai lliure de maniobra d'1,50 metres de diàmetre com mínim entre el nivell de paviment i 0,70 metres d'altura respecte al sòl, que permetrà el gir complet de 360° a un usuari en cadira de rodes.
- c) El vàter ha d'estar a una altura entre 0,40 metres i 0,50 metres respecte al sòl.
- d) En l'acostament lateral a l'inodor es deixarà un espai diàfan, almenys en un dels seus extrems, de 0,80 metres d'amplària per a allotjar la cadira de rodes i permetre el trasllat. Tindrà un fons mínim de 0,75 cm fins al bord frontal de l'aparell per a permetre les transferències als usuaris de cadires de rodes.
- e) Així mateix, es disposarà d'un espai lliure de 0,80 metres de diàmetre enfront de l'inodor.
- f) L'inodor ha de disposar de dos barres de suport, abatibles les del costat o costats per on s'efectue la transferència. Ha de tindre una altura entre 0,70 metres i 0,80 metres per damunt del sòl i 0,85 metres de longitud, i permetre suportar el pes de les persones en el trasllat lateral a l'inodor. La distància de l'eix de les barres a l'eix de l'inodor estarà compresa entre 0,30 metres i 0,35 metres i de l'eix de la barra abatible a la paret lateral entre 0,70 m i 0,90 metres. La secció de les barres serà preferentment circular i de diàmetre comprés entre 30 i 40 mm. La separació entre paret i un altre element estarà comprés entre 45 mm i 55 mm. El seu recorregut serà continu amb una superfície no esvarosa.
- g) El porta-rotllos de paper higiènic ha de situar-se en un lloc fàcilment abastable des del vàter i a una altura entre 0,60 metres i 0,70 metres, és aconsellable incorporar-lo en una de les barres per a la transferència.
- h) El servei ha de disposar d'un lavabo sense pedestal ni mobiliari inferior que dificulte l'acostament de les persones amb cadira de rodes. El buit lliure entre el sòl i la pica ha de tindre entre 0,65 metres i 0,75 metres.
- i) Els espills, en cas d'existir-ne, es col·locaran de manera que quede situat el cant inferior a una altura màxima de 0,90 metres.
- j) Tots els accessoris es col·locaran de manera que els seus mecanismes d'accionament se situen a una altura compresa entre 0,90 metres i 1,00 metre respecte al sòl.
- k) Les aixetes i tiradors s'accionaran per mitjà de mecanismes de palanca o un altre mecanisme fàcilment accionable que no requerisca el gir de la monyeca. Els tiradors de les cabines han de disposar de senyalització lliure/ocupat.
- l) En els serveis d'hòmens i dones és aconsellable que existisca senyalització tàctil sobre el tirador, per mitjà d'una lletra "H" (hòmens) o "M" (dones) en relleu contrastat i Braille.
- m) Les portes de les cabines han de deixar una banda lliure en el sòcol i una altra en la superior, que possibiliti una comunicació visual en cas d'emergència.
- n) La senyalització lluminosa d'emergència ha de situar-se de manera que pugui ser percebuda des de qualsevol punt dels serveis, inclòs l'interior de les cabines, i si fóra necessari caldria disposar de diverses unitats.

- o) El paviment serà de les característiques assenyalades en l'article 18. Quan s'instal·len bateries d'urinaris, almenys un es col·locarà a 0,45 metres del sòl, sense pedestals ni ressaltos.

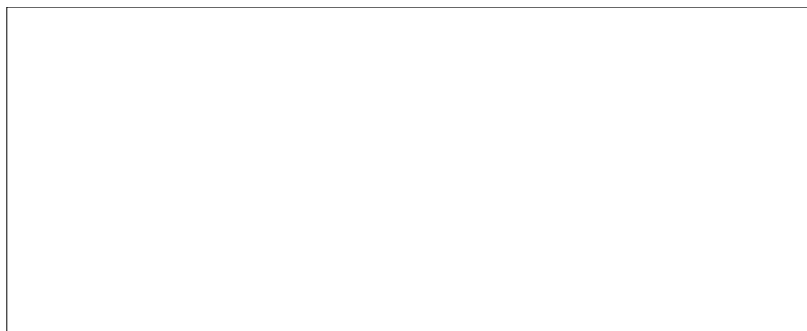

Figura 10. Espai interior dels serveis públics.

Article 17. Parcs, jardins i espais naturals

Els itineraris de vianants en parcs i jardins compliran allò que s'ha especificat en l'article 1, a més de satisfer els requisits següents:

- a) Les zones enjardinades de les voreres que siguin confrontants amb l'itinerari de vianants però no se situen sobre el camí, disposaran d'un rastell perimetral d'altura mínima de 5 centímetres en els seus costats adjacents a la banda de pas de vianants.
- b) Es prohibeixen les delimitacions amb cables, cordes o similars.
- c) Les plantacions d'arbres no envairan els itineraris de vianants amb branques o troncs inclinats que deixen un pas lliure no inferior a 2,20 metres d'altura.

Article 18. Paviments

Als efectes d'esta ordenança els paviments hauran de complir els requisits següents:

- a) El paviment ha de ser dur, amb un grau de lliscament mínim, encara en el supòsit d'estar mullat, i estar executat de tal forma que no presente celles, rebrots ni vorells.
- b) Un paviment amb un grau de lliscament mínim és el que té un coeficient de resistència al lliscament major o igual a 50, determinat segons l'informe UNE 41500; este coeficient de resistència equival a un coeficient dinàmic de fricció μ de 0,40.

- c) Si en l'itinerari hi ha paviments blans (parcs i jardins), estos han de tindre un grau de compactació adequat, que com a mínim garantisquen un 90% del Próctor Modificat.
- d) Els escocells aniran coberts amb reixes o altres elements enrasats amb el paviment circumdant quan la distància del bord de l'element a la façana siga inferior a 3 metres. En el cas en què fora superior a 3 metres, l'escocell pot quedar descobert.
- e) Les reixes i registres es col·locaran enrasats amb el paviment circumdant. L'amplària de les reixetes i buits no ha de superar els 2 centímetres en la seua dimensió major i han d'orientar-se en el sentit perpendicular a la marxa.
- f) Els guals de vianants seran detectats per mitjà d'una franja d'1,20 metres d'ample de paviment de senyalització de botons que abaste des de la façana fins a la calçada, que estarà situada en el centre del gual.
- g) Davant dels accessos en els passos de vianants elevats, subterranis, escales i rampes s'haurà de col·locar una franja d'1,20 metres d'ample amb un paviment de senyalització d'estria.
- h) Paviment de senyalització és aquell que té distinta textura que la resta del paviment i complirà amb les especificacions del Projecte de Norma Espanyola N-127029 o bé amb les del taulell homologat per l'Ajuntament de València.

Article 19. Il·luminació

- a) El nivell d'il·luminació general durant la nit en un entorn urbà, serà com a mínim de 10 lux al nivell de sòl.
- b) En els passos de vianants elevats i subterranis, escales, rampes i elements semblants, la il·luminació tindrà un nivell mínim de 15 lux al nivell de sòl.

TÍTOL III

MOBILIARI URBÀ

Article 20. Mobiliari urbà

1. Mobiliari urbà és el conjunt d'objectes existents en les vies i espais lliures públics, superposats o adossats als elements d'urbanització o edificació, com poden ser els semàfors, senyals, panells informatius, cartells, cabines telefòniques, fonts i papereres, marquesines, seients, quioscos i qualsevol altre element de naturalesa anàloga, tant els que se situen de forma eventual com permanent.

2. El mobiliari urbà haurà de complir els requisits següents:

- a) Els elements urbans d'ús públic es dissenyaran i ubicaran de manera que puguen ser usats per tots els ciutadans, de fàcil detecció per contrast de color amb el seu entorn i

comptaran amb un disseny que contemple la seua projecció horitzontal fins al sòl i no presente arestes.

- b) Els elements de mobiliari urbà estaran ubicats de manera que no invadisquen la banda lliure de vianants.

Article 21. Locutoris i cabines telefòniques

- a) Les cabines telefòniques obertes, d'informació i altres d'anàlegs, s'hauran de dissenyar de forma tal que els elements de manipulació estiguen a una altura entre 0,70 metres i 1,00 metre.
- b) Els dials seran de teclat, manejables per persones amb problemes de manipulació i la numeració serà ben visible per la seua grandària i contrast. Els botons del teclat hauran de tindre també la numeració en Braille.
- c) Estos elements compliran les condicions mínimes d'accessibilitat establides en la present ordenança i cuidaran que el seu pis estiga a nivell del sòl confrontant.
- d) Davant de les cabines telefòniques es podrà inscriure un cercle lliure d'obstacles d'1,50 metres de diàmetre en el nivell adaptat i d'1,20 metres de diàmetre en el nivell practicable.
- e) Les cabines telefòniques de tipus tancat hauran de tindre un ample mínim de 0,90 metres i un fons d'1,20 metres. La porta haurà de deixar un ample lliure com a mínim de 0,80 metres i no envair l'espai interior. Els aparells telefònics hauran de situar-se de manera que l'altura dels elements de manipulació estiguen compresos entre 0,70 metres i 1,00 metre.
- f) Es facilitarà l'ús de telèfon públic a persones sordes i amb deficiències auditives, en funció de les possibilitats que la tècnica permeta.

Article 22. Semàfors i elements de senyalització

Els semàfors i elements de senyalització hauran de reunir els requisits següents:

- a) Els semàfors de vianants instal·lats en vies públiques l'encreuament dels quals supose un gran risc per a persones invidents, estaran dotats d'elements que els indiquen en quina situació es troba el semàfor.
- b) En la programació dels semàfors es recomana considerar que el temps de duració del pas del vianant siga aquell que permeta realitzar l'encreuament del carrer a una velocitat de 0,5 metres/segon, més 5 segons de reacció a l'inici de la marxa.
- c) En cas que el semàfor dispose d'activació manual, esta s'ha de situar a una altura compresa entre 0,90 metres i 1,00 metre.
- d) Els elements de senyalització es disposaran en el terç exterior de la vorera sempre que l'amplària lliure restant siga superior a 1,50 metres; si esta dimensió fora menor es col·locaran adossats a la façana, a una altura superior a 2,50 metres.
- e) Els suports verticals de senyals i semàfors tindran una secció de cantells arredonits.

- f) No existirà cap senyal o element adossat als suports a una altura inferior a 2,20 metres.

Article 23. Quioscos, mostradors i finestretes

El mobiliari d'atenció al públic, com són quioscos comercials, mostradors, finestretes, etc., compliran amb les disposicions generals i les següents d'específiques:

- a) El front destinat a l'atenció al públic s'ha de situar de manera que es permeti inscriure un cercle d'obstacles d'1,50 metres de diàmetre en el nivell adaptat i d'1,20 metres de diàmetre en el nivell practicable, sense interferir la banda lliure de vianants.
- b) Haurà de tindre, totalment o parcialment, una altura màxima respecte al sòl de 0,85 metres. Si disposa d'aproximació frontal, la part inferior quedarà lliure d'obstacles en un ample de 0,90 metres i el nivell de paviment i 0,70 metres d'altura respecte al sòl per a permetre l'aproximació d'una cadira de rodes.
- c) Estos elements estaran disposats de manera que no suposen obstacle o ixents sense bases en el sòl en zona de pas i el seu disseny no presentarà cantons ni arestes.

Article 24. Màquines interactives

- a) Sempre que tècnicament siga possible, la informació es transmetrà visualment i almenys a través d'un altre sentit: oïda i tacte.
- b) El teclat se situarà a una altura entre 0,80 metres i 1,00 metre i lleugerament inclinat.
- c) La pantalla s'instal·larà lleugerament inclinada entre 15° i 30° i a una altura entre 1,00 metre i 1,40 metre.
- d) Els moneders, targeters i la resta d'elements de manipulació se situaran a una altura entre 0,90 metres i 1,00 metre.
- e) L'arplega dels bitllets o productes expesos serà accessible per a persones amb problemes de mobilitat o manipulació, i estaran situats a una altura compresa entre 0,70 metres i 1,00 metre.
- f) Davant d'estes màquines es podrà inscriure un cercle lliure d'obstacles d'1,50 metres de diàmetre en el nivell adaptat i d'1,20 metres de diàmetre en el nivell practicable.
- g) Els panells d'informació se situaran a una altura que permeti, per la grandària de lletra i contrast cromàtic, la lectura a tot tipus d'usuari.

Article 25. Bancs

Dels bancs situats en un mateix entorn urbà, una proporció adequada d'estos haurà de complir els requisits següents:

- a) L'altura del seient ha de ser $0,45 \pm 0,02$ metres. La profunditat del seient ha d'estar compresa entre 0,40 metres i 0,45 metres.

- b) Han de tindre respatler i l'altura ha de ser com a mínim de 0,40 metres.
- c) Han de tindre recolzabraços en els extrems.

Article 26. Altres

1. Els fems es disposaran en contenidors especials situats en la calçada, de manera que estos siguen de fàcil manipulació des d'un itinerari de vianants. No se situaran els contenidors de fems en les voreres, llevat que concórreguen circumstàncies extraordinàries i l'entorn ho permeta.

2. Les boques de contenidors, bústies, papereres i altres elements d'ús públic anàlegs estaran situats entre 0,70 metres i 1,00 metres d'altura.

3. Les canelles o aixetes de les fonts per a subministrament d'aigua potable estaran situades a una altura de 0,70 metres, sense obstacles o bords per a accés i es podran accionar fàcilment.

4. Els elements provisionals, com són terrasses de bars o cafeteries, llocs de venda o exposició, etc., han d'organitzar-se de forma alineada en el tram més pròxim al rastell, de manera que en cap cas invadisquen la banda lliure de vianants.

5. Els bol·lards, situats en itineraris de vianants, han de tindre una altura mínima de 0,70 metres i han d'estar separats entre si entre 1,50 metres i 2,00 metres. El seu color ha de contrastat visualment amb l'entorn.

TÍTOL IV

PROTECCIÓ I SENYALITZACIÓ DE LES OBRES A LA VIA PÚBLICA

Article 27. Protecció i senyalització de les obres a la via pública

Als efectes d'esta ordenança, els elements de protecció i senyalització de les obres a la via pública han de complir les condicions següents:

- a) Les bastimentades, rases o qualsevol altre tipus d'obres a la via pública s'han de senyalitzar i protegir per mitjà de barreres estables i contínues que romandran il·luminades tota la nit; dites senyals es disposaran de manera que ocupen tot el perímetre dels conjunts de materials, rases, sondatges o obres anàlogues, i separades d'estes almenys 0,5 metres.
- b) No s'utilitzaran cordes, cables, malles o semblants, com a elements de protecció.
- c) Les proteccions estaran dotades de llums roges que romandran enceses tota la nit.

- d) Quan les obres afecten les condicions de circulació d'un itinerari de vianants, s'han d'adoptar les mesures necessàries, a fi que l'itinerari puga ser utilitzat per persones amb mobilitat reduïda. S'ha de garantir una banda lliure de vianants practicable.
- e) La tanca de protecció ha de tindre els elements longitudinals escalonats de manera que l'altura mínima i màxima respecte al sòl siga de 0,15 metres i 0,90 metres, respectivament.
- f) Les bastides, baranes o altres elements semblants situats en l'itinerari de vianants no han de presentar arestes vives o ixents sense protecció, en els quals puga produir-se xoc o colp, almenys, per davall de 2,20 metres. Quan no siga possible garantir els requisits anteriors, ha d'existir un itinerari alternatiu practicable i se senyalitzarà la seua situació des de tots els accessos a la zona d'obres.

TÍTOL V

ACCESSIBILITAT EN EL TRANSPORT URBÀ

Article 28. Accessibilitat en el transport públic urbà

L'Ajuntament de València haurà d'adoptar les mesures necessàries per a aconseguir l'adaptació progressiva dels transports públics col·lectius de la seua competència i en concret la línia d'autobusos de l'EMT. El transport públic urbà amb autobús haurà de complir les condicions següents:

1. Parades d'autobús:

- a) Les parades d'autobús hauran de ser accessibles en les condicions indicades en els articles precedents del Títol I de la present ordenança.
- b) Les parades d'autobús es disposaran sobre la vorera o sobre plataformes creades per mitjà d'eixamplament de la pròpia vorera, a fi de permetre l'aproximació del vehicle i el desplegament de la rampa d'accés al vehicle.
- c) Les parades d'autobusos estaran connectades amb el seu entorn amb elements de trànsit de vianants accessibles.
- d) En cas que s'instal·le una marquesina, esta se situarà de manera que permeta un accés a l'interior de, com a mínim, 1,20 m d'ample en tot el recorregut de vianants.
- e) La marquesina disposarà d'una superfície lliure reservada a la col·locació d'una cadira de rodes i altres útils d'ajuda.
- f) L'altura lliure mínima en qualsevol punt serà de 2,20 m.
- g) Si disposa de panells de material transparent, contindrà franges de colors vius situats entre els 80 cm i els 170 cm d'altura.
- h) Els elements d'informació es realitzaran amb macrocaràcters que tinguen contrast cromàtic i col·locats a una altura entre 140 i 170 cm del sòl.

i) Els elements integrats en la marquesina no tindran arestes ni cantells vius.

2. Els autobusos accessibles hauran de reunir les següents característiques:

- a) Seran de sòl baix i portarà incorporat el sistema d'agenollament, amb plataforma desplegable o un altre sistema que permeta l'accés de forma autònoma a una persona en cadira de rodes.
- b) L'ample lliure de portes d'accés adaptades serà com a mínim d'1 m.
- c) L'itinerari des dels accessos fins al posicionament tindrà un ample d'1 metre.
- d) Existirà un espai lliure per a girs d'1,50 m de diàmetre.
- e) Els accionaments d'avís de parada, cancel·lació de bitllets, etc., estaran junt al lloc de posicionament i a una altura compresa entre 70 cm i 100 cm. Els accionaments d'avís de parada, al ser polsats, hauran d'activar un avís lluminós i sonor inequívoc de rampa sol·licitada que siga perceptible pel propi usuari, a més de pel conductor.
- f) El sòl de rampes d'accés i del propi vehicle serà antilliscant.
- g) El vehicle disposarà d'un sistema d'ancoratge per a la cadira de rodes i cinturó de seguretat com a element de retenció.
- h) Els autobusos disposaran d'un sistema acústic d'avís de parades.

Disposició addicional

L'Ajuntament de València impulsarà totes aquelles mesures i convenis per al cofinançament de programes d'accessibilitat i eliminació de barreres urbanístiques.

Disposició final

De conformitat amb el que estableix l'article 70.2 de la Llei 7/85 de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local en relació amb l'article 65.2 de la mateixa llei, la present ordenança entrarà en vigor transcorreguts 15 dies hàbils des de la seua publicació en el *Butlletí Oficial de la Província*.